

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljativne naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterostopne peti vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravištvu najse blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravištvu telefon št. 85.

Novo ministrstvo in Jugoslovani.

Ministrska kriza je rešena in rešena za Jugoslovane poniževalno. Vsaka parlamentarna skupina, ki v parlamentu kaj velja, je v prenovljenem kabinetu zastopana, samo za jugoslovansko se ni nihče zmenil. Pri mučnih in težkih pogajanjih barona Becka s strankami se mu še potrebno ni zdelo, stopiti v dotiko tudi z Jugoslovani. Dva naroda naseljena ob Adriji, ki čini življensko vprašanje za Avstrijo, kakor veljalo, sta Becku quantité negligible, ko se prevrstijo parlamentarno ministrstvo in se daje v njem mesto vsem pomenljivim strankam in narodom. Zares, slabo spricevalo za jugoslovansko delegacijo! Če ni bilo Jugoslovanom doseči kakšnega posameznega resorsta, dobili so morali vsaj ministrstva. In ali je minister rojak res kaj tako malo pomenljivega? Če je kdaj veljalo mnenje, da je minister rojak sama formalnost in zgolj odlikovanje dotične osebe, ki nima drugega namena, kakor da se vlada približa oni stranki, iz katere ga vzame, — je bilo to mnenje veliko zmota. To zmota je morda povzročila tudi izjava ministra Taaffeja, ki je nekdanji vprašan, kakšen delokrog ima češki minister-rojak Pražak, rekel, da ima »sedež in glas v ministrskem svetu«. Če bi minister rojak res samo ta delokrog imel, bila bi res to sama sinekura za posameznika, za katero se ni vredno pehati politični stranki. Toda ta Taaffejeva izjava je bila zgolj odgovor in noben politik je ni smatral za resno in pohvalno. Danes so nazori o ministrih-rojakih vse drugačni. Minister-rojak je, če ima svojstva za to, da si pridobi veljavo v ministrskem svetu, vplivnejša oseba, kakor katerikoli resortni minister. On ima posla v vseh ministrstvih in uvaža vsako stvar s stališča koristi svoje narodnosti, osebo je pa odločen njegov vpliv v personalnih vprašanjih. Da se je vprašanje ljubljanske gimnazije na tak usodepoln način za nas resilo, se imamo zahvaliti poleg zločin-skemu delovanju našega klerikalnega poslanstva, vplivu ministra Pradeja. In še kak profesor ali adjunkt se pri nas ne imenuje, ne da o tem v in temu pritrdi nemški minister-rojak.

Poljaki imajo svoje velike uspehe v Avstriji poleg solidarnosti v svojem klubu, za velik del pripisati delovanju svojih ministrov-rojakov, katere imajo že od pričetka ustavne dobe. Velike zasluge so si za češke pri-

dobitve stekli češki ministri-rojaki Pražak, Rezek in dr. In če bi bil še kak dvom o tem, kolikšnega pomena je krajansko ministrstvo za dotično narodnost, pogledajmo kaj pravita Prade in Peška. Prade pravi, da se je izkazala neizogibna potreba, da še dalje obstoji krajansko ministrstvo (nemško), in Peška, da mu bodo pri sreju ravno tako alpske dežele, kakor sudetske. To pravita Nemci v očigled temu, da imamo že od nekdanjega ministrstva, v katerih sede poleg ene, dveh Poljakov sami Nemci in to pravita sedaj, čeprav so tudi v prenovljenem kabinetu Nemci v pretežni večini. Jeli moč po vsem tem še ugovarjati važnosti in potrebi jugoslovanskega ministra-rojaka?

In zakaj ga vkljub vsemu temu nismo dobili? Ministrski predsednik prezira jugoslovansko delegacijo, to je res. Toda tega je sama kriva. Odločen nastop ravno v minoletem trenutku bi ga bil spreobrnil. Takega nastopa pa ni bilo in to zaradi rivalitet, ki vselej vplivajo pri takem vprašanju. A take so drugod tudi, pa se vendar premagajo. Le pri Jugoslovanih se niso premagale zaradi ene samega aspiranta — dr. Šusteršiča. Ta zavira združitev Slovencev in Hrvatov v skupen klub in tako slabi njih veljavo v parlamentu in na vzgorej in ker si je svest, da je nemogoče zaradi »žlindre umazanih rok« in da ni nad to afero še dovolj trave zrastle, ne sme tudi noben drugi Jugoslovani ministri postati. Kdaj bodo njegovi misleči pristaši izpovedali, kak škodljivce naši narodni stvari je ta človek in svoji megalomaniji?

Jugoslovanskim poslancem pa, kolikor ne spadajo med brezpogojne pristaše dr. Šusteršiča, pa pokladamo na sree, da stremijo na to, da se imenuje Hrvat jugoslovanskim ministrom-rojakom, kateremu lahko tudi Slovenci z dobro vestjo izročimo interese slovenskega naroda.

Slovensko dijaštvo proti „kulturnemu delu“ S. L. S.

Iz Prage, 10. novembra.

Dne 9. t. m. se je zbralo slovensko dijaštvo v Pragi v prostorih staroslavne češke univerze v Pragi, da protestira proti mešetarnjenju S. L. S. z našimi kulturnimi zavodi. Zborovanja se je udeležilo polnoštevilno praško slovensko dijaštvo in zastopniki čeških akademskih društev. Kako veliko zanimanje je budilo zborovanje v čeških krogih, dokazuje to, da so počastili zborovalce s svojo pri-

sotnostjo tudi nj. magnificenca rektor dr. Goll, dekan juridične fakultete dr. Henner in dekan filozofične fakultete dr. Niederle.

Cand. iur. Lipold otvori zborovanje in pozdravi navzoče, poudarja važnost in pomen našega zborovanja, ker se ob priliki, ko se gre za naše kulturne zavode v domovini nihče ne gane, da bi odločno protestiral proti prodajanju naših kulturnih interesov od strani S. L. S. V predsedstvo so izvoljeni: iur. Šemrov, (Adrija), cand. iur. Hacin (Ilirija) in fil. Šlibar, kot zapisnikar.

Besedo povzame rektor Goll, ki v imenu češke univerze slov. akademike ob tej priliki kot dobrošle goste kar najiskrenejše pozdravlja. Spominja se preteklih dob, ko so jugoslovanski akademiki v vedno večjem številu pričeli zahajati na češke visoke šole in želi tudi sedanjemu slovenskemu dijaštvu, da bi, kakor drugi jugoslovanski narodi, tudi ono kmalu doseglo svoje kulturno središče, slovensko univerzo. Ker pa je ugodna rešitev srednješolskega vprašanja prvi predpogoj ugodne rešitve vseučiliškega vprašanja, želi tudi današnjemu shodu kar največjega uspeha. Predsednik Šemrov se zahvali rektorju za njegove laskave besede in odda besedo iur. Kramerju, ki referira o najnovejši fazi slov. srednješol. vprašanja. Iz daljšega referata posnemamo sledeče:

Veliki uspehi na slov. narodno-kulturnem polju, za katere prevzema slov. klerikalna stranka v »Slovenec« odgovornost, se dajo razbrati na naslednja dejstva: 1. Delitev I. drž. gimnazije v Ljubljani in s tem ustanovitve samostojne popolnoma nemške gimnazije; 2. »poslovenjenje« štirih gimnazij na Kranjskem; 3. obljuba poddržavljenja idrijske realke; 4. vladna obljuba, podpirati ustanovitve slov. trgovske šole v Ljubljani. Praktičnega pomena je zgolj točka prva. Dejstvo je, da je slovenska politična stranka, zastopajoče slovenske kulturne zahteve, izvajala kranjskim Nemcem novo gimnazijo. Pravi, da kot koncesijo za imenovanje slovenskega ravnatelja in obljubo slovenskih srednješolskih zavodov na Kranjskem. Značilno osvetljuje boj S. L. S. za slov. kulturne težnje dejstvo, da ga je vodil mož, ki vzgaja lastne otroke v nemških zavodih in ki je izrekel krlilate besede: »Pustimo Nemce pri miru! Ni čuda, da odteta pod takim vodstvom slov. naroda 28.000 kranjskih Nemcev sto in stotisoče Slovencev, ki bodo tudi v službi, da se uresniči sijajna pridobitev S. L. S. brez slovenske srednje šole.

Kajti gimnazija, realka, na katerih se bo poučevala zgodovina, zemljepis, matematika, nemščina v nemškem jeziku, na kateri bodo odmerjene slovensčini samo dve uri na teden, nemščini pa štiri, se ne more imenovati slov. srednja šola. Zaman tudi iščemo med pridobitvami slovenskih srednjih šol na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, zaman resne besede o ljubljanski realki. Zato pa se nam obljubljaja poddržavljenje idrijske realke, ki bi je morala vlada vsled uspehov in zadostnega dijaškega materiala na tem zavodu prejšnjemu itak izvršiti. Kako malenkostna je obljuba slov. trgovske šole, razvidimo iz dejstva, da hoče vlada le prispevati, da pa si nismo niti glede značaja slov. trg. šole v Ljubljani na jasnem. Slovenski narod se mora zadovoljiti z drobtinami in obljubami, Nemcem pa se spopne ena neopravičena želja za drugo — v znamenju »kulturnega dela« S. L. S.

K debatam se oglasi iur. Hacin, ki na podlagi statistike dokazuje malovrednost Slovencev pred forum avstrijske vlade in njenih najnovejših slovenskih oboževalcev. V zanimivem govoru dokazuje, da se S. L. S. iz golj strankarskih ozirov interesov za slov. kult. zahteve. Narodne koristi, odvisne od koristi stranke, ne morejo uspevati.

G. Brelih opozarja na razmere na ljubljanski realki, ki nujno zahtevajo poslovenjenja tega važnega zavoda.

Iur. Tvrtický zagotavlja slovensko dijaštvo v imenu »Svaza češko-slovenskega studentstva« vsestranskih simpatij in podpore češkega dijaštva.

Živahno pozdravljen zatrjuje dekan fil. fakultete dr. Niederle, da je češko profesorstvo vedno pripravljeno podpirati slov. dijaštvo v njega kulturnem stremeljenju. Obžaluje, da slovenske politično-strankarske razmere in prepripi ne prenehajo na svetem narodnem polju. Kako drugače je to pri Čehih! Pozivlja slov. dijaštvo, naj trdno stoji na braniku napredka in kulture slov. naroda. — Po zaključnih besedah predsednika Šemrova so se soglasno sprejele sledeče resolucije.

Slovensko dijaštvo, zbrano na staroslavni češki univerzi v Pragi, dne 9. listopada 1907.

I. Protestira proti izvedeni ločitvi I. drž. gimnazije v Ljubljani, ki ustanavlja v slov. metropoli samostojni nemški zavod za 76 tujerodnih učencev, dočim se krati stotinam slovenskih srednješolcev na Štajerskem, Koroškem in Primorskem vsaka pravica do narodne srednješolske vzgoje

II. Izreka svoje ogorčenje vsem onim krogom, ki so iz golj osebnih ali strankarskih ozirov privolili v ta nečuvni napad na slov. narodnost ter si ga upajo še zagovarjati kot narodno pridobitev.

III. V očigled nepreklicnemu dejstvu ustanovitve še drugega samostojnega zavoda za malo tisočev Nemcev, zahtevamo takojšnjo ustanovitve, oziroma poslovenjenje obmejnih srednjih šol za stotisoče slovenskih Štajercev, Korošcev in Primorcev.

IV. Izjavljamo, da smatramo od gotovih krogov toli slavljen »pridobitev« štirih slov. gimnazij na Kranjskem za pesek v oči javnosti, kajti srednje šole, na katerih se poučujejo najvažnejši predmeti v nemškem jeziku in kjer sta odmerjeni slovensčini 2 tedenski uri, nemščini pa štiri, niso slovenske, pač pa nemške srednje šole za Slovence.

V. Ker se vlada upira opravičenim zahtevam po slov. srednjih šolah z izgovorom, da manjka učnih sredstev, ponovno zahtevamo od slov. profesorjev doslednejšega in uspešnejšega dela za slov. učne knjige.

Odobravamo nastop slov. prof. društva za opravičene interese slov. srednješolstva ter najodločnejše obsojamo vladno teorizacijo društvenih odbornikov. Pozdravljamo tozadevno resolucijo delegatov državne zveze avstrijskih profsorskih društev v Lvovu.

Pismo s Hrvaškega.

(Hrvaška obstrukcija v Pešti — Starčevićanska letna skupščina.)

Zagreb, 8. nov.

Dočim je ogrska vlada mislila, da bo najpozneje v dveh dneh izvršila proračunsko razpravo, traja že nad osem dni ter se bo šele ta teden končala. Seje, četudi podaljšane za celo uro, izpolnjujejo sami hrvaški govorniki. Madžari sedaj uvidevajo, da je to redna obstrukcija, da si ni bila prijavljena. Ako more hrvaška delegacija zadržavati proračunski načrt ene paragrafa za dalje časa, kakšna bo šele razprava o avstro-ogrski nagodbi? To je veliko in težavno vprašanje za ogrsko vlado, posebno ko bodo hrvaški govorniki v kritikovanju nagodbe porabljali v marsičem tiste argumente proti predloženi nagodbi, s kakršnimi argumenti so se nekdanj borili Košutovci.

Zato ni drugega sredstva proti hrvaški obstrukciji, kakor nasilje. Do enakega sklepa so prišli tudi vse madžarske stranke. Šovinizem pri njih prevladuje tako, da so si vse

LISTEK.

Čez trnje do sreče.

Povest.

(Dalje.)

XVI.

V malih krajih vzbude tujci, posebno če so imenitnosti, eleganta, vedno veliko pozornost. Negašni grof Rotta, ki je znal biti ponosen, da so se mu ljudje nehoti klanjali, in obenem ljubezniv z najpriprostejšimi ljudmi, je pa v trgu in okolici vzbudil pravo senzacijo. Tržani so hoteli na prav, če se je prikazal, dekleta so vzdihovale za njim in žene ga niso pustile iz oči, dokler je bil v trgu. V gostilni, kamor je hodil z Antonom, si je pridobil obalne simpatije in iz te gostilne se je raznesel glas o njegovih družabnih in osebnih vrlinah po vsem trgu.

Anton je bil nekaj dni prav nezadovoljen, da se grof Rotta kar nič ne pripravlja na odhod, a potem se je navadil njegove družbe in dasi ni imel zanj nikakih simpatij, ga je vendar prenašal. Že zaradi tega, ker je pri obedu in pri večerji zabaval celo rodovino. Zdaj ni več vladala v

rodbinskem krogu tista mučna molččnost in nezaupnost kakor poprej, in tega je bil Anton nad vse vesel. Tudi Mirko je bil zadovoljen, da je imel družabnika in se je trudil, da bi grofa Rotta zadržal na gradiču.

Nekega popoldne je Elvira poklicala grofa Rotta v svojo sobo.

»Sedi,« mu je rekla, »in poslušaj, kar ti bom povedala.«

»Kakor ukazuješ, milostiva sestričina,« je z ironičnim poklonom dejal grof in se je vsedel na odkazani mu fotelj, dočim se je Elvira naslonila ob oknu.

»Pusti danes šale,« mu je rekla resno, »kajti čas je, da se resno domeniva, kako izvršiti najin načrt. Znano ti je, da sem vzela svojega moža samo, ker sem mislila, da je bogat. Ti sam si poiščedoval, kake so njegove razmere, in si poročal, da ima znatno premoženje. Vidiš, dragi moj, to pa ni resnično. Pri hiši je pač lepo premoženje, a to izvira od prve žene mojega moža in je sedaj last moje pastorkice Pavle.«

Grof Rotta se je zganil, kajti to je bila novica, ki ga je močno prešenetila.

»Kaj praviš? Je-li mogoče?« je vpraševal. »In tvoj mož dostojanstveni gospod plemeniti Košan?«

»Ima sicer prav malo denarja, a v izobilju ponosa in samozvesti.«

Grof Rotta je bil ves potr in je le s širokoodprtimi očmi gledal Elviro.

»Da, ljubi moj,« je s pikrim podarkom rekla Elvira, »zaman je bila moja žrtve. Mislila sem, da postane bogata ter imenitna, če vzamem tega rodoljuba, a danes sem na slabšem, kakor sem bila tedaj, ko sem ga spoznala. Ah, včasih me prime taka jeza, da bi kar vtekla iz te ječe.«

»Zaman žrtvovala, zaman ves trud,« je mrmral grof Rotta. »To je grozno. Kaj naj jaz počnem?«

»Ena sama pot nama je odprta,« je s srdito odločnostjo nadaljevala Elvira. »Priznal mi boš, da sem zate vse storila, kar je bilo mogoče, saj si edini človek na svetu, ki ga imam rada. Zdaj je pa odvisno od tebe, da sebe in mene preskrbiš za celo življenje. Poglej Pavlo. Vsa je zbegana, vsa nesrečna in komaj čaka, da bi mogla iz hiše. Mirka sem ji odtujila in držala ga bom toliko časa, da doseže ti svoj cilj. Bodi s Pavlo ljubezniv, bodi pozoren, a ne spozabi se nikdar. Tako si jo osvojiš in ž njó vred dobiš njeno jako znatno doto.«

Počasi je grof Rotta dvignil glavo in ostro pogledal Elviro.

»In med nama ostane vse pri starem, tudi če vzamem lepo, mlado in bogato ženo?«

Preziren nasmeh je spreletel Elvirin obraz.

»Med nama ostane vse pri starem,« je rekla trdo, »kajti jaz se ti ne odpovem in ti veš, da te imam v rokah.«

»Ni mi treba groziti,« je galantno odgovoril grof Rotta. »Tudi jaz nisem nikdar druge ženske ljubil kakor tebe in ne bom. Življenje je naju zvezalo tako, da ne prideva nikdar več narazen. Predolgo že hodiva roko v roki skozi življenje, da bi se mogla ločiti. Prej je verjetno, da zapustiš ti svojega moža in jaz svojo bodočo ženo — seveda prej moram dobiti njen denar.«

Grof Rotta je bil pri zadnjih besedah vstal in je poljubil Elviro in ta mu je vroče in strastno vrnila ta poljub, kakor bi ga hotela še za slovo opomniti, da si ga hoče ohraniti za vsako ceno.

»Kanalja, prava kanalja,« se je jezil grof Rotta sam pri sebi, odhajajoč od Elvire, »a zdaj je treba potrpeti. Kadar bo ta petična Pavla moja, bom že druge strune napel.«

Od tega pogovora je grof Rotta posvečeval Pavli največjo pozornost. A pazil je skrbno, da ni nikdar prestopil meje dopustnosti. Bil je ljubezniv in zabaven in nikdar drzen ali frivilen. Če je šla Pavla na izprehod, ga je gotovo srečala, če je sedla h kla-

virju, se je kmalu prikazal grof Rotta in stoječ diskretno pri vratih poslušal, kakor bi bilo ne preveč dobro igranje na klavir zanj čeznaraven užitek.

Tudi Elvira se je, hoteč pospeševati prizadevanja grofa Rotta, začela zopet dobrikati Pavli in se ji laskati, jo vabiti k sebi in na skupne izprehode z Mirkom in z grofom, kar je pa Pavlo le še bolj zbegalo in vzbujalo v nji največje sumnje.

»Ah mamica,« je tožila Pavla stari gospe, »pomagaj mi vendar, da me Elvira in njen sorodnik ne bodeta toliko zasledovala in nadlegovala. To mi je že neznosno.«

To pot se je zgodilo, da Pavla tudi pri stari gospe ni našla tolažbe. »Veš, Pavla,« ji je rekla stara gospa nekoliko karajoče, »ti si res nekam preveč nervozna in sitna. Elviri tudi jaz ne zaupam in se je ne morem navaditi, ali njen bratranec je prav ljubezniv človek.«

Pavla ni na to ničesar odgovorila, a čutila je, da je zdaj popolnoma osamljena in da nima več ne pri očetu ne pri materi tiste zaslombe, ki ji je omogočala prenašati svojo bolelost in skrivati tajnost njene mačhe. In to jo je peklo toliko huje, ker je prav zaradi očeta in stare matere čuvala svojo mačeho.

(Dalje prihodnjik.)

stranke edine v svojih madžarizator-
skih težnjah, a ker je soviniem ne-
kulturen, ne morejo priti do drugih
sredstev kakor do sile. Baron Banffy
je prvi proglasil politiko brutalne si-
le proti narodnostim, kakor tudi na-
pram Hrvatoma, ki jih je smatrali za
revolucionarje, ker se puntajo proti
madžarski državi ideji. V večerajnji
seji pa je krščen Žid Visontai po-
zval predsednika, naj napravi konec
hrvaškimi govorom.

V tem so si vsi složni, in tako je
te dni najuglednejši madžarski list
»Budapesti Hirlap« razlagal, kako
brezuspšno se je pokazala taktika
madžarskih koalicijskih strank, ki so
mislile poprej, da ni mogoče voditi
dvojne vojne v istem času, to je proti
Dunaju in proti notranji sovražni-
kom, zato so se sporazumele s hrva-
ško-srbsko koalicijo in ogrskimi Sr-
bi. Dogodki so pokazali, da se niti s
Hrvati niti z narodnostmi ne morejo
Madžari spuščati v složen boj proti
Dunaju, ker to, kar dobimo proti Du-
naju, piše »Budapesti Hirlap«, to iz-
gubimo napram Hrvatoma in narodno-
stim, ker jih moramo plačati s konce-
sijami, a kar dobimo v borbi proti
Hrvatoma in narodnostim, to bomo
dobili tudi proti Dunaju, ker postane-
mo složnejši, a to je za Dunaj velik
udarec.

Potemtakem se današnja vladu-
joča madžarska kasta čuti dovolj mo-
čno, da se loti boja na vse fronte!

Hrvaška obstrukcija se ne da ta-
ko kmalu premagati drugače, kakor
s spremembo poslovnika. Res je že v
zadnjem zasedanju predsedstvo s svo-
jim postopanjem proti hrvaški dele-
gaciji pogazilo vsako svobodomiselnost
napravo brez potrebne spremembe,
toda to bi sedaj vendarle ne šlo, vsaj
dalje časa ne. Za spremembo poslov-
nika pa je zopet težko ogreti večino
parlamenta, ker nobena stranka ne bi
rada, da izroči sama iz rok orožje, ki
bi ga morda še mogla kdaj sama ra-
biti. Tako se pojavljajo razne spletke
med poedinimi madžarskimi stran-
kami. Iz Pešte javljajo, da ravno mi-
nistrski predsednik dr. Wekerle hoče
porabiti to ugodno priliko, da z izgo-
vorom, da je treba streti hrvaško ob-
strukcijo, poostri poslovnik, da tako
onemogoči tudi Košutovi stranki
eventualno obstrukcijo za bodočnost.
Zato bi se, kakor je videti, težko mo-
gla pridobiti večina hrvaških strank,
da bi privolile v uvedeno kakšne klo-
ture.

Na eno pa se špekulirajo vse ma-
džarske stranke. Najmočnejše orožje
Hrvatov je, da morejo govoriti hr-
vaško. Ako bi se jim mogla ta pra-
vica odvzeti, bi z enim udarcem ne
bilo več hrvaške obstrukcije, sploh bi
ne bilo več debate o hrvaških stvareh,
ker noben hrvaški delegat ne zna
perfektno madžarsko. In da se ta
uredba prekliche, bi niti malo ne bila
v nevarnosti svoboda govora drugih
madžarskih strank.

Pravica hrvaškega jezika v pe-
štanskem parlamentu temelji na na-
godbi iz leta 1868., ker se uprav iz
razloga, da predstavlja kraljevina
Hrvaška politično individualnost s
posebno avtonomijo, določa, da se
smejo hrvaški poslanci, tako v dele-
gacijah, kakor tudi v zajedniškem
parlamentu posluževati hrvaškega
jezika. A nagodbena določba, tako ja-
sna in nedvoumna, se ne more prekr-
šiti in potepati kar tako z enostav-
nim sklepom, ako nočejo Madžari, da
pogazijo na ta način vsako avtoriteto
temeljnega zakona.

Med tem bojem so prenehali vsi
glasovi o kakih pogajanjih med hr-
vaško delegacijo in ogrsko vlado. Ma-
džarsko javno mnenje trobi v bojne
rogove, in vse kaže, da brez odločne-
ga večjega prevrata ne more priti do
kakšnega kompromisa.

Včeraj je bila tukaj letna skup-
ščina Starčevićeve hrvaške stranke
prava, t. j. Frankove stranke. Sodelo-
vanje je bilo mnogobrojno, ker fran-
kovci morejo spraviti skupaj mnogo
kmetov iz okolice Zagreba in iz Za-
gorja. Strankinih zaupnikov iz vseh
krajev je bilo do 300, ki so imeli prvi
dan konferenco. Zborovanje je otvo-
ril predsednik dr. Frank, ki je pro-
glasil svojo stranko za — tabor ide-
alistov, dočim so vsi drugi materiali-
sti! Ta pravi židovski mešetar in špe-
kulant ter da tako zamegli jasne živ-
ljenju se proglašajo za največjega ide-
alista, češ, da veruje v moč ideje nad
materijo. Vedno zavija svoje govore
v metafizične formule, samo da se
kaže čimbolj učenega svojemu občin-
stvu ter da tako zamegli jasne po-
glede na položaj naroda. Drugi go-
vorniki so se ostro zaletavali v svojih
govorih na Srbe, ki se jih baje ne
sme priznati na Hrvaškem, zato da je
treba iti med pravoslavno kmečko
prebivalstvo ter ga odtrgati od srb-
stva.

V sprejetih resolucijah protesti-
rajo proti dualistični ureditvi monar-
hije, ne priznavajo ogrsko-hrvaške
nagodbe iz leta 1868., temuže zahteva-
jo popolno državno samostalnost in
zedinjenje hrvaškega ozemlja v
okvirju habsburške monarhije. Stran-

ka se izreka za splošno, enako volilno
pravico, proglašajo se za edino pravo
kmečko stranko. O šoli se izreka zelo
previdno — zaradi množice popov, ki
so v stranki — da smejo »šole voditi
in nadzorovati le strokovnjaki«, toda
ne reče se, ali posvetni, ali duhovni
»strokovnjaki«, ker se popje itak
smatrajo za poklicane strokovnjake
nad šolami!

Ta stranka je čisto državno-pra-
va, samo da se pod to firmo zna njeno
vodstvo vedno lepo prilagoditi pred-
stavnikom vsakokratne madžarske
nadvlade na Hrvaškem, a radikalno
je menda to vodstvo samo napram
drugim poštenim strankam in Sr-
bom. Ravno te dni je dokazano, da
sta dva njihova prvaka, bivši glavni
madžaron Kršnjavi in župnik Novak
bila v advidejni pri Rakodezaju —
a na skupščini so grmeli proti njego-
vemu zistemu!

Delegacije.

Praga, 11. novembra. »Uni-
on« piše, da si vlada prizadeva za
predstoječe volitve v delegacije do-
seči kompromis med različni stran-
kami in poedinimi klubi. Delegacije
se zbera dne 14. decembra na Dunaju,
da rešijo proračunski provizorij. Pravo
delegacijsko zasedanje se začne
dne 8. januarja 1908 ter bo traja-
lo do februarja.

Proti nagodbi.

Praga, 11. novembra. Nemški
agrarci poslanci Kutscher, grof
Kolowrat in Zuleger izstopijo iz
nemške agrarne stranke, ako se jim
v nemški zvezi ne dovoli, da bi odlo-
čno nastopili proti nagodbi. Ustanov-
ve si samostojno agrarno zvezo, ki bi
šela deset članov. Pristopila bi k
njej tudi poslanca knez Auersperg
in prof. Kaiser.

Dunaj, 11. novembra. Veliki
germovnik proti nagodbi dr. Lueger
se je čez noč spreobrnil, odkar je do-
bila njegova stranka dva ministra.
Danes je imela krščansko-socialna
zveza državnega zbora večurno sejo
pod predsedstvom dr. Luegerja ter
sklenila, da glasujejo njeni člani za
nagodbo, ako le poda vlada primerno
izjavo glede državnopravnih vpra-
šanj.

Iz nagodbenega odseka.

Dunaj, 11. novembra. V za-
četku se je prečital načelnik dopis
kneza Auersperga, ki je odlo-
žil svoj mandat v odseku. Potem se je
nadaljevala glavna razprava o nagod-
benih predlogih. Prvi je govoril po-
slanec Laginja, ki je izjavil v
imenu jugoslovanskega kluba,
da iz načelnega nasprotstva pro-
ti dualističnemu temelju monarhije
ne more sprejeti nagodbe.
— Posl. Renner je naglašal, da se
državnopravno in gospodarsko raz-
merje med obema državama ne sme
ločiti, zato on s svojo stranko ne mo-
re prevzeti odgovornosti za nagodbo.
— Istotako sta govorila proti nagod-
bi poslanca Witky in Mandraček,
zadnji je rekel, da bi bilo naj-
bolje razpravljanje v nagodbenem
odseku sploh opustiti, ker je nagodba
v klubih parlamentarnih strank že
itak rešena ter je stvarna debata
sploh odveč. Proti tistim, katerih pre-
pričanje odločujejo ministrski por-
telfji, je vsaka zgovornost preslaba.

Nova vlada na Hrvaškem?

Zagreb, 11. novembra. Hrva-
ški časniki poročajo, da je ogrski mi-
nistrski predsednik dr. Wekerle
predložil cesarju imenik novih sek-
cijskih načelnikov in velikih župa-
nov, ki jih je določil sporazumom z
banom Rakodezajem. Določeni
so baje za sekcijskega načelnika no-
tranjih del vseučilišni profesor dr.
Spevec, za pravosodstvo dr. A-
kumović, za nauk dr. Krišpović.
Za velike župane so določeni dr.
Sljepčević za Zagreb, Dedović
za Ogulin, sedanji ogulinski ve-
liki župan pl. Kraljević za Po-
žego, sodni svetnik Čekić za Gospić,
pl. Adamović za Liko-Krbavo in
pl. Belešević za Varaždin.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

Budimpešta, 11. novembra.
V začetku se je bil sprejet predlog
imunitetnega odseka, naj se posl. dr.
Potočnjak izključi iz 30 sej. Za
predlog so glasovali vsi poslanci raz-
un Hrvatov. Potem je bil v poimen-
skem glasovanju sprejet predlog po-
slanca Ugrona, naj se dovoli prora-
čunski provizorij za šest in ne za štiri
mesece. Hrvatje se glasovanja ni-
so udeležili. S tem je tudi proračun-
ski provizorij sprejet v prvem in drug-
em branju, a tretje branje bo jutri.
— Potem se je pričela razprava o av-
tonomnem carinskem tarifu. Državni
tajnik Szterenyi je naglašal, da po-
meni ta prvi avtonomni in neodvisni
carinski tarif velik preobrat v
gospodarskem življenju za Ogrsko.
Ta carinski tarif je temelj za samo-
stojno ogrsko carinsko ozemlje. S se-
danjim avtonomnim carinskim tari-
fom in s pogodbo, ki jo je sklenila
ogrsko vlada z avstrijsko, se je od-

pravilo načelo državne
enotnosti. — Szterenyijem je
polemiziral posl. Lengyel, ki je
rekel, da mora Ogrska navidezno sa-
mostojnost plačati s povišanjem kvote.
V sedanjih razmerah je gospodar-
ska samostojnost za Ogrsko nemogo-
ča. To bo mogoče uvesti šele tedaj,
kadar postane Ogrska po zgledu Nor-
veške tudi politično samostojna. S to
predlogo kakor tudi z nagodbo je ne-
odvisna stranka zatajila vso svojo
preteklost.

Klerikalizem na Ogrskem.

Budimpešta, 11. novembra.
Včeraj sta se ustanovili kar dve kle-
rikalni organizaciji, namreč kr-
ščansko-socialna stranka
za Ogrsko in krščanska de-
želna zveza. Gospodarski in soci-
alni program nove krščansko-social-
ne stranke se krije s programom ljud-
ske stranke, a z državnopravnimi
vprašanji se ne bo bavila. Krščanska
deželna zveza bo zanesla propagando
med delavce in nemadžarske narod-
nosti.

Tretja ruska дума.

Petrograd, 11. novembra. S
carskim ukazom se je naročilo pod-
predsedniku državnega sveta tajne-
mu svetniku Golubarju, da otvori
tretjo duma 14. t. m. v Tavriški pala-
či. Car ne sprejme novih poslancev.
Za predsednika dume bo izvoljen mo-
narhist, najbrže grof Bobrinski, ki
imajo v novi dumi monarhisti z
desničarji in oktroisti večino. Kade-
ti se izključijo iz predsedstva ter se
sploh odkloni vsak kompromis z njimi.
Večina tudi odreka avtonomijo
raznim narodom ter naglašajo pravice
narodne šole.

Nemški cesar in cesarica na Angleškem.

London, 11. novembra. Nem-
ški cesar in cesarica sta prispela da-
nes v Portsmouth, kjer sta bila slo-
vesno sprejeta. Od tam sta se odpe-
ljala naravnost na kraljevi grad
Windsor. Varnostne odredbe so zelo
stroge. Posebno strogo se je postopa-
lo proti nemškim podanikom, kar do-
kazuje, da cesar ni posebno prepričan
o udanosti svojih podložnikov. Brez
izrecnega priporočila nemškega kon-
zulata se ni smel nihče približati pri-
stanišču.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 12 novembra.

— »Slovenec« v nemški izdaji.

»Grazer Tagblatt« ima od časa do časa
ponižno prilogo, ki se omejuje,
»Deutsche Stimmen aus Krain.« To
ubožno glasilo izhaja kot posebna
priloga najbrž zaradi tega, ker se
»Grazer Tagblatt« ženiira prinašati v
oficijalnem svojem delu duševno iz-
izrodke ljub. kazinotov. »G. Tagbl.«
ne bi rad, da bi se ga identificiralo s
tem glasilec. V zadnjem času ni v
teh »Deutsche Stimmen« nič drugega,
kot doslovni prevodi »Slovenčevega
psovavanja narodno-napredne stranke.
»Deutsche Stimmen« so postale nem-
ška izdaja ljubljanskega »Slovenca«.
To je pač naravna posledica nemško-
klerikalne zveze in ne dvomimo, da
tega ni nihče tako vesel kakor dr. Šu-
steršič, ki je bil vse svoje življenje
nemškutar in je to tudi danes in se
dela Slovenca le zaradi lagljege ek-
sploatiranja slov. naroda. Zdjaj samo
še čakamo, kdaj bodo začele »Deu-
tsche Stimmen« prinašati v prevodu
cvetke klerikalne duhovitosti, ki jih
povija v šopke najpristnejši repre-
zentant duhovske omike »Boltatu Pe-
pe s Kudeluga.«

— Govékarjeva impertinenca.
Znano je, da je »Narodna tiskarna«
vzela Govékarja v čast, ko je bil v
jako neprijetnem položaju, pod stre-
ho. Govékar je sedel več let v uredni-
štvu »Slovenskega Naroda« in je
marljivo delal reklamo zase in za
svojo klico. Ko je potem s pomočjo
narodno-napredne stranke prišel do
službe na magistratu, je bilo njegovo
prvo delo, da je začel spletkariti zo-
per »Narodno tiskarno« in zoper
»Ljubljanski Zvon« in hotel »Zvon«
s »Slovanom« ubiti. O Govékarjevih
nizkotnih spletkah zoper »Ljubljan-
ski Zvon« bi se dalo marsikaj pove-
dati, a je škoda prostora in časa. Zdjaj
se pa ta možakar vedno in pri vsaki
priliki zaganja v »Slovenski Narod«
in ima predznost zabavljati, da ne
dela »Slovenski Narod« rekla-
me za »Slovana«. To je že
več kot smešno zahtevanje, posebno
še, če se uvažuje, da je »Slovana« kaj
malo vreden kot literaren list in se
še od daleč ne more primerjati »Ljub-
ljanskemu Zvonu«. Govékar naj bo le
potolažen: za njegove kšefte mu mi ne
bomo delali reklame in če njegovega
»Slovana« sušica jemlje, ga mi ne
bomo reševali. Za svojo reklamo naj
vsak list sam skrbi kakor ve in zna.
Kar se tiče nam v oceno poslanih
knjig, pa naznamimo vse, ki so
vredne oznanila. Če so izšle v kleri-
kalni založbi, jih omenjamo le tedaj,
ako so knjige dobre in vredne pripo-

ročila, drugače pa ne. Tako delamo
tudi s knjigami, ki izidejo v nemški
založbi. Politični listi imajo nalogo,
da obveščajo občinstvo o dnevnih do-
godkih, nikdar in nikjer pa nimajo
dolžnosti, komurkoli delati rekla-
mo, najmanj umazaniam konkuren-
tom. Reklama je usluga, in reklama
za različne važne in koristne napra-
ve jemlje nam že toliko prostora, da
nam kar nič ne hodi na misel, izka-
zovati dobrote še nasprotniškim li-
stom. Povsod na svetu se mora rekla-
ma plačati, samo »Slovenski Narod«
dela reklamo brezplačno, komur
spozna, da jo je delati v občen in-
teres, drugače pa je sploh ne dela.
Kakor mi od nikogar ne za-
htevamo reklame, tako je
tudi od nas morenih čez za-
htevati. Največjo impertinenco
pa je storil Govékar s tem, da je na-
padel »Narodno knjigarno«, ker raz-
prodaja tudi nekaj nota bene do-
brih knjig, ki so slučajno izšle v
klerikalni založbi. Saj je vendar na-
loga vsake knjigarne razprodajati
knjige in samo kak Govékar more za-
radi tega napadati »Narodno knji-
garno«, ker izpolnjuje svojo nalogo.
Sicer pa naj Govékar le nikar preveč
ne govori o svobodomiselnosti in o
kšeftu. Če hoče spoznati človeka, ka-
teremu je vse samo in edino kšeft in
nič več, naj sam sebe prime za nos.

— Minister Peschka je glasom
stenografičnega zapisnika poslanske
zbornice z dne 30. oktobra t. l. stran
2340 dvakrat pod častno besedo
izjavil, da ni ministrski kandida-
t in da ne more nič za to, da ga
časopisi proglašajo kot takega, dne
10. novembra pa je bil že imeno-
van za ministra. Pred 30. oktobrom
je Peschka nemške kmetovalce revo-
lucioniral zoper nagodbo in je imeno-
val tiste, ki bi za nagodbo glasovali,
zadavljaje kmetškega stanu, zdaj pa je njegova stranka skle-
nila, da bo glasovala za nagodbo. Ka-
kor se kaže, bi minister Peschka po
svojih posebnostih lahko bil — slo-
venski klerikalec.

— Dr. Detela pa Trubarjev jubilej.
Pretekli teden je imela »Sloven-
ska Matica« odborovo sejo, v kateri
se je sklenilo praznovati prihodnje
leto jubilej utemeljitelja slovenske
književnosti. Ta sklep je bil sprejet
z večino glasov. Proti praznovanju
je glasoval — kakor je naivno sam
rekel kot katoličan — upokojeni
novomeški gimnazijski ravnatelj dr.
Detela! Ta mož je laik, je slovenski
pisatelj, popolnoma neodvisen in ven-
dar se je ponižal do takega hlapčev-
stva ultramontanjski kliki! Žalostno!

— Trasiranje belokranjske želez-
nice. Načelnik gradbenega vodstva v
Novem mestu je baje dobil s mero-
dajne strani brzozjavno naročilo, da
se mora trasirati najkrajša črta iz
Novega mesta na Metliko brez ozira
na kraje in stroške, temuže je zasle-
dovati le strateške namene. Vsled te-
ga se baje nova proga trasira od no-
vomeškega kolodvora skozi Kapitel-
ski hrib, preko Krke, skozi Ravog
gozd in skozi sredino Uskokov v Me-
tliko. Vse priprave morajo biti kon-
čane do januarja 1908, a s prvim
delom se prične baje šele poleti.

— Shod tržaške »Narodne delav-
ske organizacije« je v nedeljo v Ro-
jano zelo imenitno uspel; navzočih je
bilo okoli 900 oseb. Predsedoval je dr.
Mandič, ki je razjasnil narodni in
gospodarski pomen te organizacije,
tovariši Jaklič pa je podal pregled
njenih dosedanjih uspehov. Rojanski
kaplan Hreščak je med silnim
ogorčenjem in protesti navzočih bral
neko budalostno izjavo, polemiziral z
»Edinostjo« in napadal »Narodno de-
lavsko organizacijo«, ki ji je očital
perfidnost, slepljenje in razkristjan-
jenje. Ogorčenje je bilo vedno večje,
zlasti ker je bilo Hreščakovo počasno
čitanje obstrukcijsko. Na kategoričen
povik občinstva je dr. Mandič vzel
Hreščaku besedo. Hreščak je obljubil,
da svojo izjavo objavi v »Slovenec«.
Dr. Mandič in dr. Gregorin sta
odgovarjala nato na napade predgo-
vornika, nakar so še govorili tovariši
Jaklič, Križmančič, Godnik in Jug.

— Zopet nov list. Število malih
listov se množi čudovito hitro. Kakor
gobe po dežju, tako rasejo iz tal. Če
pojde tako naprej, bo imelo kmalu
vsako gostilniško omizje svoje glasi-
lo. Zdjaj je začel v Gorici izhajati kot
»glasilo slovenske kmetijske stranke
na Gorškem« nov tehnik z naslovom
»Naš glas«.

— Odlikovanja v sodni službi.
Gosp. Fran Trenz, državni pravd-
nik VI. čin. razreda v Ljubljani je v
priznanje marljivega in koristnega
službovanja v sodni službi dobil red
železne krone III. razreda; deželno-
sodni svetnik g. Albin Smola v No-
vem mestu je dobil naslov in značaj
višjega deželnosodnega svetnika, vi-
šji kancelijski oficijal gosp. Franc
Urbančič v Ljubljani pa zlati za-
služni križec s krono.

— Iz sodne službe. Deželnosodni
svetnik v Rovinju Edvard Rode je
stopil v pokoj in dobil pri tej priliki
viteški križec Fran Josipovega reda.

Deželnosodni svetnik istotam Napo-
leon Kümmerlein je pri istem
povodu dobil naslov višjega deželno-
sodnega svetnika.

Družba sv. Cirila in Metoda v
Ljubljani opozarja slavno občinstvo
na narodni kolek v prid družbe. Žu-
panstva, hranilnice in posojilnice,
razne zadruge in druga narodna dru-
štva naj blagovolijo na svoja pisma
prilepiti narodni kolek. A tudi
privatniki naj to store! Ako bode
vsaka Slovenka in vsak Slovenec pri-
lepil na pismo ali razglednico narod-
ni kolek, dobila bode družba dosti
več dohodkov kakor do sedaj. — Leta
1906. je znašal dohodek narodnega
kolka skupaj 4433 K 24 vin. Letos ne
smemo zaostati, ne smemo iti rakovo
pot. Dobiti moramo vsaj toliko, če že
ne več, kakor lansko leto. Slovenci in
Slovenke, sezajte tedaj pridno po na-
rodnem kolku. Na vsako pismo
ali razglednico narodni
kolek!

Prosta organizacija okrožnih
zdravnikov na Kranjskem ima dne
23. novembra t. l. ob polu 6. zvečer v
Ljubljani »pri Roži« izredni občni
zbor s temle sporedom: 1. Načelniko-
vo poročilo. 2. O povišanju pokojnine
vdov in vzgojevalnine sirot po okro-
žnih zdravnikih od 800—1200 K ozi-
roma 250 K. 3. O uredbi pristojbin za
mrliško ogledovanje. 4. O zvezi obeh
zdravniških organizacij na Kranj-
skem. Na to zborovanje vabim vse
kranjske zdravnike ter pričakujem
osebito od ožjih svojih tovarišev, da
se udeležijo občnega zbora polno-
številno, in to tudi tedaj, ako jih
ne zanima prihodnost lastne druž-
ine. O točki 2. se bo sklepalo definiti-
vno in nimajo poznejši morebitni
ugovori prav nikake veljave. Ob 8.
zvečer zboruje splošna organizacija.

Tudi v bližini Gorice ne, ampak
samo v Gorico! »Soča« piše: Ko je bi-
la deputacija laških tržaških učite-
ljev pri namestniku radi premetitve
slovenskega učiteljskega iz Kopra v
Gorico, je zahtevala najprvo, naj se
določi kak večji slovenski kraj, ka-
kor Tolmin, Ajdovščina ali Sežana za
nastanitev učiteljskega. Potem pa so
pridejali, da bi ne imeli nič proti te-
mu, ako pride učiteljske kam blizu
Gorice, tako da bi se mogli okoriščati
mesta profesorji in učenci. Torej sa-
mo prav v Gorico ne! Mi pa pravimo:
prav v Gorico in nikamor drugam!
Tudi blizu Gorice ne! In pa, če bi bilo
blizu Gorice, bi stanovali profesorji
in učenci v Gorici, samo nepravilne bi
bile za pohajanje šole, ki bi stala iz-
ven mesta. Kje pa? Ali v Solkanu ali
v Štandrežu ali v Pevmi? S tem, da
so se zadovoljili z bližino Gorice, so
pokazali, da hočejo le nagajati ter
delati celo nepravilne slovenskim ka-
ndidatom pri obiskovanju šole. Radi
tega pa se mora rešiti to vprašanje le
tako, da pride slovensko učiteljske v
Gorico. Lahov se ni treba nič bati.
Malo bodo še kričali, potem utegnejo
v kaki varni noči malo pomazati po-
slopje, potem bo pa mir! — Vendar
pa opozarjamo poslance, naj pazijo
na vse laške nakane ter naj nastopijo
odločno v tem vprašanju pri vladi,
kajti v proračunu 1908. je pač po-
stavka za slovensko učiteljske, ni pa
imenovan kraj!

Radi nesreče, ki se je bila pripe-
tila v jami za izkopavanje peska na
poti proti Soškemu mostu v Gorici,
se je vršila pred gorisko okrožno so-
dijo razprava proti mestnemu ura-
dniku Al. Pagoniju, ki je bil od
strani magistrata izbran kot stavni
uradnik za vodstvo del pri izkopava-
nju. Znanemu Romitu je bilo izro-
čeno delo za izkopavanje, nakar se
magistrat ni nič več brigal za to. Po-
godbo z Romitom je podpisal Pagoni,
ki je imel tudi nadzorstvo nad delom.
Dne 22. aprila t. l. je prosil Romito
novih navodil za delo, ali ker jih od
Pagonija ni dobil, je začel kar na-
prej kopati. Ker se je kazala nevar-
nost, so poklicali Pagonija, kateri pa
je rekel, da nima časa. 26. istega me-
seca pa se je zgodila strašna katastro-
fa: 5 delavcev je zasuilo, eden pa je bil
poškodovan. Obrtni inšpektor inženir
Coglievina je izjavil v svojem izvet-
ju, da odgovornost zadene Pagonija.
M. Stellaci zahteva odškodnine 400
kron, ker je bil ranjen na nogi, An-
ton Blažič zahteva za sina, katerega
mu je vzela ta katastrofa, odškodnine
10.000 K. Zavrnejo se na civilno pot.
Pagoni je obsojen na 14 dni ostrega
zajora ter v povračilo stroškov.

Slovenci v Ameriki. Vlak je
povozil v Elyju Janeza Šustar-
ja, doma iz Cerklja na Gorenjskem.
Truplo je bilo tako razmesarjeno, da
so splošno mislili, da je ponesrečen
kak Finec ter ga je tudi finski pa-
stor pokopal na svojem pokopališču.
Sele pozneje, ko so Šustarja pogreša-
li, so truplo izkopali ter ga izpoznali.

Iz gledališke pisarne. Nocoj,
(nepar) se vprizori prvič v Ljubljani
velika opera »Romeo in Julija«,
koji sta pesnitev po Shakespearju
priredila Barbier in Carré in ka-
tero je uglašil Gounod. Glavni
vlogi sta v rokah primadone gospice

(Dalje v prilogi).

Collignon in g. Jastrzebskega. Nastopi vse operno osobje. Začetek je točno ob polu osmih in se slavno občinstvo opozarja, da je vstop med izvajanjem predigre in posameznih dejanj strogo zabranjen.

Slovensko gledališče. Šele pri poznejših predstavah pride v dramo do prave veljave krasota jezika, pri prvi se moti vnanja oprema, dejanje samo si osvaja vso pozornost gledalčeve. To smo občutili snovi pri repriji „Prababice“. Človek uživa, ko čuje te blagovodne verzice, posebno če se čutijo kot naravna, nepriljena govornica, ne kot deklamirane besede. Lepi Levstikov prevod pač priča, da ga je oskrbel poet. V krasoslovnem oziru je včerajšnja predstava dosegala prvo, sicer pa je bila vobče za spoznanje medlejša. Gospa Borštnikova je bila očividno bolje disponirana ko prvič, saj je bila tisti popoldan igrala utrudljivo vlogo Marice v „Minarju“. G. Nučič je zopet živel svojega Jaromira, žal, da ga je ponekod pretiraval. O g. Dragutinoviču in gospe Danilovi veljaj zadnja pohvala. Prav dober je bil g. Bukšek kot stotnik; v nastopu i v maski, česar ne moremo trditi o g. Toplaku. Kastelan Gunter je vendar stavek, uklonjen pod pezo let in življenja. V tem pogledu je starega roparja Boleslava dobro pogodil g. Danilo. Skrbno inscenirana predstava je pač zaslužila polno hišo; žal, da se o tem niso mogli prepričati tisti, ki so ta večer izostali.

Domáci umetniki v tujini. Gospod Leon Funtek je ondan v Helsingforsu igral Čajkovskega koncert za gosli. O nastopu mladega umetnika se izraža „Hafondstadsbladet“ z dne 6. t. m. tako-le: „V včerajšnjem poljudnem koncertu je igral gospod Leon Funtek Čajkovskega koncert za gosli, in sicer uprav mojstrski. Vse se je opazovati, kako mladi, visokonačrten violinist v poslednjem času z velikanskimi koraki nadaljuje svoj pot. Kar je gospod Funtek včeraj podal kot solist, bi bilo v diko vsakemu koncertu prve vrste. Zlasti oba prva stavka koncertova je predaval z lepoto v petju in v tonovski barvi in z umetniško plemenitim fraziranjem. Ali tudi s poslednjim stavkom si je solist pridobil čast. Do kolike čiste in jasne tehnike se je že vzpel gospod Funtek! Nič mu ni izpodletelo. Z lokom ravna izborno. Prav tako je pridobil na barvnem bogastvu, na življenju in izrazitosti. Uspeh je bil popoln. Ob ponovljenih salvah ploskanja se je moral solist prikazati zopet in zopet in zopet. Komur je do goslanja umetniške znamenitosti, naj ne zamudi priti sem, kadar gospod Funtek prihodnjič zopet nastopi kot solist. Velikemu občinstvu se nudi pri tem plemenit užitek, naši amaterji in glasbeni gojenci pa, ki se bavijo z goslanjem, imajo tukaj lep vzor.“

„Društvo slovenskih profesorjev.“ Časniške polemike zadnjih dni omenjajo večkrat slovenske profesorje, oz. spisovanje šolskih knjig za višje razrede srednjih šol. Radi tega je konstatirati: Odkar je letos prevzelo skrb za šolske knjige „Društvo slov. profesorjev“, se je začelo intenzivno delo; stvar je bila tako urejena, da naj bodo do prihodnjega poletja v rokopiših pripravljene in aprobirane vse učne knjige za vse predmete petega gimnazijskega razreda, torej tudi za zgodovino in matematiko.

„Slovenska Matica.“ 154. od borova seja je bila v torek, dne 5. novembra. Predsednik javi, da so zborovali reklamni, folklorski, knjižni in zemljepisni odsek. — Odbornik dr. Ivan Tavčar poroča o pravdi prof. v p. Iv. Jesenka proti „Slov. Matici“. Sodnijska obravnava se je preložila za 14 dni. — Izvrš. joč svoj knjižni program, sklene odbor proslaviti 400letnico Primoža Trubarja s slavnostno akademijo in izdajo „Trubarjevega Zbornika“. — 100letnica rojstva dr. Janeza Bleiweissa se istotako proslavi s posebno „Spomenico“. — Povodom upokojitve Matičnega častnega člana, vseučiliškega prof. dr. Jagiča, izide v „Knezovi knjižnici“ poseben spis. — Sklene se, da se vsi Matični uradni spisi kolekujejo za narodnim kolegom. — Nova poverjenjstva so se osnovala: pri Sveti Trojici v Slovenskih gorah, v Škedenju pri Trstu, v Sv. Križu pri Križevcih, v St. Petru pod Sv. Gorami, v Črnuem lugu na Hrvaškem, v Spletju, v Zatičini, v Se meljcih v Slavoniji, v Podčetrtku, v Senju, v Sempasu in v Pragi II. poverjenjstvo. — Za t. l. je poravnalo udnino 2028, za leto 1908 11 članov. Od zadnje seje sem je pristopilo vnovič ali na novo 191 članov in dva ustanovnika. Konstatira se vnovič, da srednješolci in učiteljski plačujejo kot naročniki za društvene publikacije po 2 K. Visokošolci plačujejo kot reni člani 4 K letnine.

„Matica Hrvatska.“ Pomotoma pošiljajo Slovenci članarino za „Mat. Hrvatsko“, „Matici Slovenski“ v Ljubljano. „Matica Slovenska“ nima s

člani „Maticе Hrvatske“ nikakega posla; Slovenci naj pošiljajo denar direktno „Matici Hrvatski“ v Zagreb ali njenim poverjenikom v Ajdovščini (g. Štibil), v Bilju (g. Sušić), v Ilirski Bistrici (g. Iv. Valenčič), v Gorici (dr. H. Tuma), Gornjem gradu (g. Koobek), v Idriji (g. R. Gostiša), v Celju (g. dr. Hrašovec), v Kamniku (g. Fr. Stele), v Kanalu (g. Zega), v Kozjem (g. O. Golob), Sv. Lenart v Slov. gorah (g. dr. Tiplič), Ljubljani (gg. dr. Opeka in Fran. Podkrajšek), Ljutomer (g. Zacherl), Logatec (g. V. Vončina), Maribor (g. prof. G. Majcen), Metlika (g. Barle), Mokronog (g. pristav Zwitter), Radovljica (g. Fürsager), Ribnica (gosp. Avg. Juvanec), Rogatec (g. Fr. Korosec), Novo mesto (g. S. pl. Sladovč), Škofja Loka (g. lekarnar Burdych), Tolmin (g. A. Berlot), Trnovo (dekan dr. Kržišnik), Središče (gosp. Kosi), Ormož (g. Ciril Geršak), Krško-Brežice (g. L. Levstik), Videm-Sevnica (g. učit. Jankovič v Rajhenburgu), Radeče pri Zidanem mostu (g. učitelj Jamšek), Sv. Juri na Ščavnici (g. učiteljca Zenkovič), Trst (g. dr. Mandić, odv. kand.) — Letos dobe Slovenci za 3 K devet obsežnih knjig, med njimi umetniško Kolo, zbirko „Slovenskih povesti in novel“, „Hrv. Kolo“ z dvema razpravama o Slovencih, Zgodovino ruske književnosti itd.

Koncertni in zabavni večer „Slavčev“ je bil v nedeljo zvečer v Sokolovi dvorani v „Narodnem domu“ na isti višini kot slične „Slavčeve“ prireditve, ki so privlačna sila za ljubljansko občinstvo, da jih poseti vedno v tolikem številu, da je prireditveni prostor vselej skoraj pramajhen. Tudi v nedeljo je bila obširna Sokolova dvorana nabito polna, da so se morale še na galerije postaviti mize. Izmed sporeda je najbolj ugajalo izborno petje društvenega zbora, ki je s priznano umetnostjo zapel Adamičovo „Notranjsko“, Zajčovo „More“ ter Bazinovo „Hani-balov prehod preko Alp“. Da je moral par točk navreči, se razume. Izmed zabavnega dela je najbolj uspel komičen soloprizor „Kurji žledček“, kjer je g. Jeločnik bil v svojem elementu. Tudi druge točke zabavnega dela so se prav lepo izvedle in je pomnožena ljubljanska društvena godba docela častno rešila svojo nalogo, zato je pa istotako morala dati vedno novih komadov. Srečolov s krasnimi dobiki je dosegel svoj namen tako za društvo, ki je doseglo z njim lep gmeten uspeh, pa tudi za občinstvo, ki je zadelo toliko dobikov. Po končanem sporedu se je razvil živahen ples, v katerem se je zavrtelo vse, kar se je znalo vrteti. V gmetnem in moralnem oziru je torej ta večer uspel nad vse zadovoljivo. — Restavater g. Keržnik je svoje goste po stari navadi postregel z izborno pijačo in finimi jedili. — Pevsko društvo „Ilirija“ iz Trsta je poslalo „Slavcu“ brzojaven pozdrav.

„Politično, gospodarsko in izobraževalno društvo za vodmatski okraj v Ljubljani“ priredi jutri, v sredo, 13. t. m. „Martinov večer“ v gostilniških prostorih gosp. I. Pavška na Sv. Martina cesti št. 36. Spored: 1. Godbena točka. Glasovir, g. Ribničan. 2. Petje (čveterospev). 3. Šaljivi čveterospev Čmokavzarjev. 4. Petje (čveterospev). 5. Pevce imitator (šaljiva točka). 6. Petje (čveterospev). 7. Šaljivi prizor „Vaški redar“. 8. Ples. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 30 h za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Dolžnost naša je, da podpiramo somišljenike.

Umrli je v Ljubljani, na Dolenjskem kolodvoru, postajni mojster g. Edvard Pitschmann.

Eksotičen gost v Ljubljani. K 7. topničarskemu polku v Ljubljano pride za leto dni študirat čilenski major Antonio.

Premog se zopet podraži. Trboveljska premogokopna družba je zopet zvišala cene premogu. Ker so tudi cene prevažanja po železnici višje, bodo kmalu samo bogatini mogli kuriti s premogom!

Učiteljske ljubljanske okolice naj se zbere dne 19. novembra ob 3. popoldne v „Narodnem domu“ v Ljubljani k prijateljskemu sestanku.

Iz Borovnice se nam poroča: Pretečeno nedeljo, t. j. 10. t. m. krog 9. zvečer je jelo goret v škedenju posestnika Ivana Petelina p. d. Jernača. Škedenj in bližnji kozolec sta bila takoj v plamenu in sta pogorela z obilo zalogo mrve in le spretnosti gasilcev, ki so takoj prihiteli na pomoč, se je zahvaliti, da se ni razširil ogenj na skoraj poleg požara s slamo krita poslopja. Sodi se, da je zanetil iz maščevalnosti neki Pieljmanov Jokelj, katerega je orožništvo takoj prijelo in izročilo roki pravice. Poškodovanec je bil zavarovan le za malo svoto.

Na Rečici pri Bledu cveto trobentice in jagode celo v senčnati legi, akoravno je sneg pobelil višje hribovje.

Krški učiteljske prireditve v soboto, dne 16. t. m. ob 7. zvečer v telovadnici meščanske šole v Krškem rodiljski sestanek, ki je pristopen vsem odraslim. Spored: 1. Vzgojno predavanje: Lj. Stiasny. Dajte nam boljše matere in dobili bomo bomo boljše moške. 2. Poljudno poučno z mnogimi skioptičnimi slikami združeno predavanje: K. Humek: Maroko.

„Sokolski dom“ v Celju prično graditi najbrž se prihodnjo pomlad. **Nenavadna divjačina.** Lovce veleposestnika Mravlja pri Sv. Antonu na Pohorju je ustrelil velikega divjega kozla, ki se je gotovo zatekel z gore Sv. Uršule, ker na Pohorju še ni nikdar nihče videl te divjačine.

Ponarejene krone spravljajo v Ptuj neznan ljudje v promet. Krone imajo letnico 1895.

Ptujski župan Ornič hoče ustanoviti v Ptuj gospodinjstvo šolo, katere namen bo germanizacija.

Za opokinami je umrla v Rajnkovič pri Slatini 6letna Marija Mikš, kateri se je vžgala obleka.

Umrli je v Podgorju pri Letušu pri Braslovčah abiturijent Rado Žibert. Bil je izredno prikupljivega značaja.

Akademsko tehniško društvo „Tabor“ v Gradcu ima svoj redni II. občni zbor dne 15. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih.

Kap je zadel v Beljaku 80letno starko Terezijo Gunč.

Zadužil se je v Radnju pri Podklostru na Koroškem 66letni preužitkar Franc Tarmann, ki je pijan kadil v postelji in pri tem zaspal. Začela je goret postelja in mož si v pijanosti ni vedel pomagati.

Po nesreči je obstrlil v Celovcu v neki kavarni pikolo gosta Kuslerja. Kroglja je šla temu v trebuh. Težko, da bi okrevail.

Konec pijanca. V Velikih Žabljah na Goriškem je 45letni Vincenc Bajt v pijanosti tako nesrečno padel, da se je ubil.

Srečna operacija. V Trstu se je pred tremi meseci obstrlil 30letni trgovski potnik Aleksander Levi. Kroglja mu je ostala v možganih. Ozdravili so ga takrat in šel je zopet na svoje posle. Zdaj ga je pa začela silno glava boleti in v petek so ga v bolnišnici operirali in mu srečno vzeli krogljo iz možganov. Zdrav bo v par dneh.

Spoznali so ga. V Trstu so spoznali tistega človeka, ki ga je v nedeljo teden vrgla burja v morje, da je utonil. Je 70letni krošnjar Nikolaj Drasič iz Buzeta. Pred smrtjo je imel precej denarja pri sebi, zdaj pa ni imel niti vinarja.

Poskušeni samomor. Zaradi preprirov z ljubico je pil v Trstu 22letni mornar Silvij Juras karbolovo kislino, a so še pravočasno poklicali zdravnika.

Lepa Anka. Josip Destradi v Pulju je živel 11 let zadovoljen in srečen z ženo, ki mu je porodila ta čas 11 otrok. Bil je delavec v tovarni, kjer se je spoznal s krasno 19letno Anko Curto. Šalil se je pogosto z njo, ona pa z njim. Ženi sta dopovedovala oba, naj ne bo ljubosumna, ker ni nič hudega to in tudi ne bo. In žena ni bila ljubosumna. Zgodilo se je pa pred kratkim, da je mož prišel domov kosit, nato pa odšel in se ni več vrnil. Tudi Lepa Anka je izginila. Begunca je policija prišla v Gradcu na Štajerskem ter ju odpravila nazaj v Pulj. Destradijeva žena je bala tako huda, da se je zagrozila, da izkopije moževi ljubici oči, kadar jo dobi pred se.

Roparski umor. Pri Požegi na Hrvaškem je bil na velikonočni ponedeljek 1906 ubit in oropan trgovec Mijo Ivanovič. Zasledovali so morila, a ga niso mogli najti. Tu se je pa ta sam naznanil. Delavec Alojzij Lesjak je bil lani v juliju prijet zaradi tatvine, povedal je preiskovalnemu sodniku, da je on ubil in oropal Ivanoviča ter ves dogodek prav natanko opisal. Po uboju da je šel najprej v cerkev potem pa v javno hišo. Za oropanih 122 K si je privoščil raznega veselja, dokler ni bil ves denar pognan. Letos aprila je pa Lesjak te svoje trditve preklical, češ da jih je izustil iz strahu pred žandarji. Pretekli teden se je v Požegu vršila o tej stvari poročna obravnava, pri kateri je Lesjak vse tajil, a bil obsojen v dosmrtno ječo.

V panorami-kosmerami na Dvorskem trgu pod Narodno kavarano vidimo ta teden kopališča ob Severnem morju, kakor v Helgolandu, Nordereyu, Borkumu itd. Slike so umetniško izvršene, zato je občinstvo obisk tega domačega podjetja kar najbolj priporočati. Prihodnji teden glavna bavarska mesta.

Brezsrčna mati. Včeraj je v Vižmarjih usmrtila svojega 6letnega sina 30letna dinarica Marija Rozmanova rodod od Sv. Križa pri Trzinu ter pobegnula. Če je bil otrok zadržan ali zastavljen, nam še ni znano. Danes se je peljala v Vižmarje sodnijska komisija, ki je usmrčenega dečka obducirala in uspeha še nismo mogli izvedeti. Brezsrčno mater varnostne oblasti zasledujejo.

Tatvina. Zidarskemu pomočniku Antonu Skrabarju je bila iz spalne sobe ukradena srebrna remontoir-ura z oklopno verižico.

Nesreča. Včeraj popoldne je padel s cerkve na Rakovniku z 20 m visokega odra delavec Volbenk Pej-sada iz Jospica na Moravskem ter pri padcu zadobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Dvonožna Hala je v noči 7. na 8. t. m. posetila posestnika Petra Krmelja v Kozarjah ter mu podavila in odnesla 12 kokoši.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 150 Hrvatov, 37 Macedoncev, 60 Bulgarov in 12 Slovencev. Iz Prusije se je pripeljalo 80 Hrvatov. V soboto je šlo v Ameriko 80 Macedoncev, 40 Bulgarov in 19 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 163 Hrvatov, Macedoncev in Slovencev.

Izgubljene in najdene reči. Neka gospa je izgubila črno boo, vredno 36 K. Neka dama je izgubila denarnico, v kateri je imela 40 kron. Šolska učenka Amalija Starkljeva je našla v Šiški belježnik, v katerem je bila velika vsota denarja in ga oddala na magistratu.

Izgubila se je v soboto od 5. do 6. zvečer iz Rečne ulice do Krakovskega nasipa št. 4 črna boa. Odda naj se proti nagradi na Krakovskem nasipu št. 4 II. nadstropje.

Izgubljena je bila včeraj zvečer na poti od kavarne „Evropa“ do Marijinega trga zelena usnjena denarnica. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v našem upravnistvu.

V gostilni pri Zlati ribi bo jutri zvečer koncert na citre s sodelovanjem virtuozna na raznih instrumetih Roberta Mayerja.

Ljubljanski sekstet koncertuje nočjo v kavarni „Avstrija“. Začetek ob 9. zvečer. Vstop prost.

Drobne novice. — Policijski predsednik na Dunaju Habrda je dobil povodom vpokojitve naslov tajnega svetnika.

Šest bomb so našli v kovčegu črnogorskega beguna Čulavića, ki se je hotel vrniti iz Srbije v Črno goro, a so ga na turški meji prijeli.

Zopet hud potres. Iz Srednje Azije je došla vest, da je znova hud potres razdjal vse naselbine okoli Karataga. Nad 1000 oseb je baje ubitih.

Dvoboj vsled ostre polemike. V Parizu se je vnela ostra polemika med znanim pisateljem komedij, Robertom od Flers, zetom Sardova in dramskim kritikom Novièreom od „Gil Blasa“ in „Matina“. Tekom polemike sta se imenovala tako razburila, da sta se naposled pobila v dvoboju na sablje. Pred par dnevi je pa pozval Alfred Edwards, ustanovitelj in ravnatelj „Matina“ ravnatelja gledališča Theatre Francaise na dvoboj. Streljala sta se s samokresi, a nihče ni bil ranjen.

Zopet eden. V Kumbergu pri Gradcu imajo župnika Antona Wagnerja, ki je že 62 let star, a še tak prasec, da ga bodo zdaj zaprli. Ta božji namestnik je namreč vabil k sebi 13letni hčerki nekega trgovca in nekega oskrbnika, da jih bo citrat učil. V resnici pa je ti nedoletni deklici najprej sistematično demoraliziral, dajoč jima čitati razne svinjarske knjige, potem pa jih za kratek čas „preiskaval“. Ko je prišla stvar na dan, sta župnik in njegova sestra hotela s prošnjami in z grožnjami pripraviti starše do tega, da bi molčali, a še predno so se starši odločili, je izvedela za stvar žendarmenija in jo naznanila sodišču.

Zakaj pade mačka na noge? Ako skoči mačka še tako nerodno z najvišje strehe ali zidu, ne pade nikoli na glavo ali hrbet, temuč vedno na noge. To izhaja od tod, ker mačka pri skoku zasluče truplo, kakor stori to dober plavač, ki se tudi pri skoku v vodo tako zavrti, da prileti ali z glavo ali pa z nogami naprej v vodo. Fizik Hartmann je to dejstvo posebno natanko preiskal. Privezal je mački trakove na noge, potem je zasukal mačko tako, da ji je visela glava navzdol ter izustil vse štiri trakove istočasno. Mačka je padla na tla, a na noge. Med padanjem je namreč bliskoma zasukala truplo s tem, da je napravila z repom krog v zraku. Da stvar natančneje pojasni, napravil je Hartmann mačko iz lepenke. Skozi valjar je napeljal žico, na koncu žice pa pritrdil repu slično napravo. Rep je bil na vretenki. Napravil je z lepenko, kakor poprej z živo mačko, obenem pa sprožil vretenko, da se je med padanjem rep zavrtel v krog, in res je stvor priletel vselej na noge, kakor poprej živa mačka. Ako pa vretenke ni sprožil, padla je lepenka na tisto stran, ki je bila v začetku padanja navzdol.

*** Premoženje cesarjeve ljubice.** Sedaj so pri sodišču v Londonu razdelili 2³/₄ mil. mark med člane rodbine Trelawney-Bechevet. Bil je to preostanek nekdanjega ogromnega premoženja grofica Bearegard, ki je bila kot dekle Howard ljubica princa Napoleona in poznejšega cesarja. Leta 1854. se je poročila s Trelawneyjem. Mož prejše cesarjeve ljubice je bil že sam bogat. Grofica je imela 5 milijonov, ki jih ji je podaril cesar za odškodnino, ker mu je za časa državnega prevrata mnogo denarja posodila. Nekateri zgodovinarji celo trdijo, da bi Napoleon ne bil dobil nikoli cesarske krone, ako bi mu grofica ne bila pomagala z denarjem. Naslov grofice ji je seveda tudi podelil cesar za to hvaležnost, vrhutega prekrasni gradšč Beauregard in — čvrstega dečka, ki je prišel leta 1842. na svet ter je dobil ime Martin Konstantin. Letos je ta umrl kot grof de Bechevet. Cesar ni otroka nikoli priznal za svojega, tudi mati sama ni nikjer ne z besedo ne v pismu izrekla, da bi bil otrok Napoleonov. Pred par leti se je baje dognalo, da je bil oče otroku majorske garde, ki mu je bila izročena v varstvo mlada cesarjeva ljubica. Čudno je le, da cesar dečku ni dovolil naslova po materi, temuč mu je dal grofovstvo z naslovom Bechevet. Oženjen je bil z bogato madžarsko aristokratko ter zapušča dve hčeri.

*** Obleka iz lesa.** Najnovejša na polju obleke imajo v velikih gozdih okoli južne Kalifornije. Delavci, ki so uslužbeni na zagah in lesnih tovarnah, imajo tam lesene obleke, ki so podobne onim iz usnja in silno trpežne. Pri vsem tem so še priproste in poceni. Zaganje in drugi lesni odpadki se zmeljejo in omeče, dokler ne nastane nekako testo, ki se posuši in zvije v niti, ki so tako fine kot preja in tako močne kot najboljše bombažne niti. Iz teh niti se dela potem blago, ki je kakor omenjeno, silno trpežno in se bo med delavci vsaj v Ameriki splošno rabilo za njih obleke.

*** Nenavadna odpustnica.** Ko se je Norveška pred dvema leti odepila od Švedske, izdal je parlament sledenč zaničljivo odpustnico. Oskar Bernadotte je bil od 18. septembra 1872 do današnjega dne v naši službi kot — kralj. Med tem časom se je kazal vedno poštenega, marljivega in privrženega narodu. Z njegovim delom smo bili zadovoljni; opazalo se je le pri njem čestokrat, da se nagiba k samovolji. Zato ga z današnjim dnem odpuščamo. V Kristianiji, dne 7. julija 1905. Michelsen, predsednik parlamenta.

*** Kitajci in zvezde repatice.** Kitajci so zelo lahkoverni in strahopetni ljudje, ki posebno trepetajo pred vsako nebesno prikaznijo, ki se jim ne zdi vsakdanja. Posebno se prestrašijo vselej zvezde repatice, ki jim je oznanovanka vsega zla in vseh nesreč. Repatice si predstavljajo za zmaja, ki prinaša sušo in druge nesreče. Zavarovati se skušajo proti njemu s tem, da razobesijo na strehah svojih hiš in na čolnih razne svete slikarije. Tudi na dvoru so vselej razburjeni, kadar se pokaže narod. Ker se cesar naziva solnčnega sina, pošilja mu narod prošnje, naj komet prime in strogo kaznuje, ker kot sin solnca mora imeti to oblast. Ako se potem za časa repatice zgodi kakšna koli nesreča, pripisuje se vladarju v greh.

*** Adamova kazen.** P. Rosegger pripoveduje: »Z nekim katehetom sva se razgovarjala o tem, kako umevajo otroci sv. pismo po svoje. Katehet je vprašal v šoli nekega dečka: »Kako je Adam grešil v paradizu?« Odgovor: »S tem, da je jedel jabolko, ki ga je Bog prepovedal.« — Vprašanje: »Kdo je Adama zapeljal k temu grehu?« — Odgovor: »Eva.« — Po-pravek: »Eva pravzaprav ne, pač ne, temuč kača.« — In kako je Bog kaznoval Adama?« — Odgovor: Bog je Adama kaznoval s tem, da — dalje ni deček znal. Tedaj pa vzdigne roko osemletna deklica. Katehet: »No, pa nam ti povej, kakšno kazen je izrekel pravični Bog nad neposlušnim Adamom?« — »Evo je moral vzeti za ženo,« je bil odgovor.

*** Kaj na Angleškem ni dovoljeno.** Nedavno je angleški parlament po burnih debatah razveljavil določbo, ki je dosedaj prepovedovala zakon s sestro pokojne žene. Anglikanska cerkev pa še ohrani določbo, vsled katerih ni dovoljena poroka: s staro materjo, z materjo starega očeta, s staro materjo svoje žene, s sestro svojega očeta, s sestro svoje matere, z ženo očetovega brata, z ženo materinega brata, s sestro ženinovega očeta, s sestro ženinove matere, s svojo materjo, mačejo, s taščo, z lastno hčerjo, s hčerjo svoje žene, z ženo svojega sina, s hčerjo svoje hčere, s hčerjo ženinovega sina, z bratovo hčerjo, sestrično hčerjo, z ženo bratovega sina, z ženo sestrinega sina, s hčerjo ženinovega brata in s hčerjo ženinove sestre.

*** Nevesto kupil na kilograme.** Iz Pečuha poročajo listom: V občini

Podružnica v Splitu. „Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“ Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond K 200.000.

Promese na ograde premijske srečke	celo	à K 12—	Žrebanje 15. novembra	Glavni dobitnik kron	300.000—
Promese na 4% ograde hipotekne srečke	polovice	à " 7—	" 15. "	" "	70.000—
Promese na 3% zemeljske srečke I.		à " 5—	" 16. "	" "	90.000—

12-189 Vse tri promese skupne le kron 19—.

Josip Hurent
c. kr. poštni kontrolor

Jani Hurent roj. Skerlounik

poročena. 3815

Ljubljana 12. novembra 1907.

C. in kr. dvorni založnik Papežev dvorni založnik

lekarnar PICCOLI, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelu)

opetovano odlikovan, priporočila nastopne preizkušene izdelke:

Salmijakove pastile — preizkušene — olajšujejo hripavost in kašelj,
razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 vin, 11 škatljic 2 kroni.

„Antirrhemon“ najboljša, bolečino gaseče sredstvo proti trganju in podobnim revmatičnim bolečinam. Ena steklenica stane 1 krono.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujajoče, prebavno, in odprti telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vinarjev.

Naročila se točno izvrše proti povzetju. 1948-3

Železnato vino
vsebuje za slabokrvne in nerazvorne osebe, blede in slabo otroke lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena pollitrska steklenica 2 kroni Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6'60 franko zaboj in poština.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

- 05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
- 07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 08 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
- 10 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
- 05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
- 05 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 05 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
- 10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane dr. kolodvor:

- 05 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
- 05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
- 05 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
- 05 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

- 05 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta.
- 03-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
- 11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice dr. žel., Jesenice.
- 2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
- 4-38 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice dr. žel., Trsta dr. žel., Jesenice.
- 05 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
- 05 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
- 05 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta dr. žel., Gorice dr. žel., Jesenice.
- 10-40 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta dr. žel., Gorice dr. žel., Jesenice.

Dohod v Ljubljano dr. kolodvor:

- 04-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 05 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 05 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sam ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)

C. in kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Največja zaloga ur, verižic, prstanov in uhanov z briljanti itd.

Kdor hoče imeti trpežno in dobro idočo uro, naj kupi samo znamko „UNION“.

Fr. Čuden,
urar in trgovec v Ljubljani,
Prešernove ulice.
Cenovnik zastoj in poštine prost.

Hrvatska štedionica d. d.
Klanjec (Hrvaško)

plača za vloge

6% čistih obresti.

Ravnateljstvo štedionice.

Službe

v kaki pisarni 1880 bivši trgovec, 28 let star, ima prakso v odvetniški, notarski in trgovski pisarni Vstop in plača po dogovoru.

Ponudbe sprejema iz prijaznosti g. **Josip Korošec**, blagajnik „Merkurja“ v Celju.

Učenca

krepkega, iz dobre hiše, sprejme takoj v ključavničarsko obrt **Fran Ferjančič**, ključavničar v Ljubljani, na Dunajski cesti 11.

Hlapec

se sprejme v trgovini **Puc & drug** 3800 2
v Kolizeju, Mar. Jerezijska cesta.

Prešernova klet
v Kranju

s pravico vinotoča in pivotoča na drobno in debelo, se da v najem ali pa na račun.

Reflektanti z majhno kavejijo imajo prednost. 3776 2

Natančnejša pojasnila se dobe pri tvrdki **Rooss v Kranju**.

Blagajne, varne proti požaru in vlomom, „Fox“ pisalni stroji, ameriško pohištvo za pisarnice ceneje nego kjerkoli. — **Bečko skladišče blagajna**, delničarsko društvo, Zagreb, Ilica 22. 3424-16

Roncegno Južno Tirolsko na Valsuganski želez. 1. ure od Tridentia, 535 m nad morjem.

najmočnejši arz enovoželeni vrelc, porabljen z najboljšim uspehom in vse leto trajajoč, tudi za domače zdravljenje. V vseh deželah ga priporočajo mnogi zdravniški strokovnjaki za **krvne, ženske, živčne in kožne bolezni itd.** Napredaj po lekarnah.

„Grand hotel des Bains“ in „Parkhotel“ kopališka etablisementa prve vrste

z 250 sobami in saloni, vso najmodernejšo opremo. Prekrasen, zaveten kraj, milo podnebje, veliki parki. Sezija od 15. aprila do 1. novembra. Prospekte in pojasnila daje kopališko ravnateljstvo. 2777 6

Ženitna ponudba.

Železniški uradnik, 27 let star, samec, prijetne zunanosti, simpatičen, narodnjak, z lepo prihodnostjo, se želi usled pomankanja znanja tem potom seznaniti z izobraženo gospico, če mogoče pevko, s primernim premoženjem. 3648-4

Le resne ponudbe s sliko je poslati do 30. novembra 1907 na naslov: „Dušan 33, Trst, poste restante“. Tajnost zadržana.

St. 41.701. 3731-3

Stanovanje v najem.

V mestni hiši št. 18 v Gradaških ulicah v Ljubljani je v II. nadstropju oddati za 1. februar 1908 stanovanje s 3 sobami, kuhinjo, kletjo in drvarnico.

Pojasnila daje mestni gospodarski urad v navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 2. novembra 1907.

SUKNA

In modno blago za obleke priporočila firma **Karel Kocian** tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorci franko.

Službe dacarjev.

V deželno dacarsko službo in sicer na mesta pomočnikov se sprejme pod običajnimi pogoji nekaj **izvežbanih dacarjev** in nekaj **vajencev**. Prednost imajo samci in prosilci z znanjem obeh deželnih jezikov.

Lastnoročno pisane prošnje, katerim je priložiti spričevala o študijah, o sedanjem službovanju, potem zdravniško spričevalo, je vložiti **najkasneje do 20. novembra t. l.**

3766-3

pri nadzorništvu deželne naklade v Ljubljani.

Redka prilika za nakup!

Prav lepo **posestvo** v dvojezičnem industrijskem kraju na Koroškem, izvrsten kraj za trgovca z glavico, se zaradi starosti in bolehnosti **proda** z vsem živim in neživim inventarom. Sem spada poleg gozdov in zemljišč 10 objektov, med njimi gostilna, veliki veselilni prostori i. t. d. in pa še neizrabljena vodna moč, velika zaloga peska, dalje dober zaslužek s tovarno vožnjo za več parov konj.

Cenilna vrednost 180.000 K.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“ 3726 9

Razglas.

Pri c. in kr. divizijskem topničarskem polku št. 7 v Ljubljani se vrši

v ponedeljek, dne 18. novembra 1907

ob desetih dopoldne na dvorišču nove mestne topničarske vojašnice

prodaja 17 konj dražbenim potom.

Polkovno poveljništvo.

Preselitev.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem se **preselila iz Komenskega ulic šte. 36** zopet v svojo staroznano

gostilno „pri Solncu“
na Francovo nabrežje (preje Fantini)

in prosim, da se mi obrani dovedanje zaupanje. 3803-2

Proseč obilnega obiska se priporočam z vsem spoštovanjem

Ana Jeglič, gostilničarica.

Naznanilo.

Vojna uprava kupi po trgovskih običajih loco oskrbovalno skladišče

v Mariboru	200 m ³ trdih	drvo skladiščne kakovosti.
v Celju	500 "	
v Trstu	1000 "	
v Celovcu	1500 " mehkih	
v Ljubljani	800 " trdih	
v Gorici	1300 "	

Zadavne zagotovitve obravnave bodo pri imenovanih vojaških oskrbovalnih skladiščih in sicer v Mariboru 15. za Maribor in Celje, v Trstu 19., v Celovcu 21., v Ljubljani 25. in v Gorici 28. novembra 1907.

Kolkovane prodajne ponudbe morajo najpozneje do 10. dopoldne dospeti pri označenih obravnavalnih mestih, kjer se tudi lahko povzamejo natančnejši pogoji iz tankaj razgrnjenih popolnih natupnih aviz in označenih zvezkov.

V Gradcu, oktobra 1907. 3821-1

C. in kr. intendantca 3. voja.

POKORNEGA

PELINKOVEC

Najboljši želodčni liker sveta.

Od zdravniških avtoritet priporočen kot ugoden, tečen in želodec jačajoč

čisti biljni destilat.

Eksportira se na vse kraje sveta. Odlikovan s 60 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam.

Dobiva se povsod.

Zastopnik za Kranjako: **FRAN REMIC, Ljubljana.**

!! Opomba !!

Izvrsten glas našega elizira „Pelinkovca“ dal je povoda, da naša konkurenca prodaja pod istim ali sličnim imenom slabše — **često zdravju škodljive** — pijače. Radi tega pazite na našo z **zakonom zavarovano vinjeto** in zahtevajte izrečno

Pelinkovac Pokorny.

Vse ostalo naj se kot ponaredba zavrne.

Edini proizvajalec: **Kralj, povl. dion. tvornica likera preje „FRANJO POKORNY, Zagreb.“**

Ustanovljeno 1862.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 1FO številka telefona 210.

prporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim
gostilničarjem svoje

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

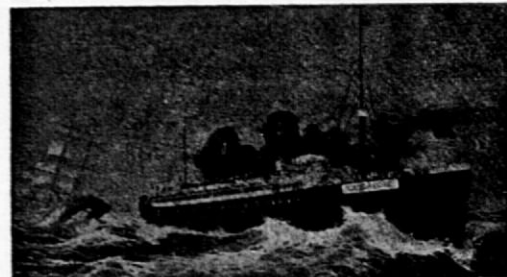
Težke konje za tovore, vozove za premog in ploščinske vozove (dire)

kupi

3783-2

Vevška papirnica, Zalog na Kranjskem, postaja Južne železnice.

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine

samo

4626-48

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana

Dunajska cesta 18

Ljubljana

v novi hiši „Kmetijske posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“

Pravkar je izšlo novo delo o o o

Ivana Cankarja: Hlapec Jernej in njegova pravica.

V tem svojem delu se je lotil Cankar takorekoč socialnega vprašanja. Ne rešuje nikakega socialnega problema, ker to ni naloga pisatelja-umetnika, pač pa stavi vprašanje človeški družbi. Ta se naj zamisli nad problemom in ga naj reši. Dogodba je pretresljiva slika iz življenja človeka, ki ima pravico zase, postave pa proti sebi. Pisana je s posebno sugestivno silo, kakršne niti pri Cankarju še nismo začutili v tako obliki meri. — Oprema knjige je lična, z risbo na naslovni strani. — Cena broš. K 1.40, eleg. vez. K 2.—, po pošti 10 vin. več.

Naprodaj pri založniku L. SCHWENTNERJU v Ljubljani
in po drugih knjigarnah.

58-63

Zagrebska delniška pivovarna

še usojā p. n. gg. gostilničarjem v Ljubljani in na deželi vljudno naznaniti, da je po priporočilu gostilniške zadrage otvorila

zalogo piva v Ljubljani.

Pivo je zajamčeno izborne kakovosti, cene zmerne tako da lahko tekmuje z vsako drugo pivovarno, in to tembolj, ker je pivovarna zunaj vsakega kartela. o o o o o o o o o

Za točno in vestno Naročila sprejema zastopnik naše
postrežbo se jamči in o o o o o o o o o
prosi za mnogobrojna o o o o o o o o o
o o naročila. o o o

FRAN ROJNIK

v Ljubljani

ki daje tudi vsa natančnejša pojasnila.

Klet se nahaja v
Spodnji Šiški št. 180.

Klobuki se sprejemajo v popravo.

Za Kranjsko, Štajersko, Koroško

išče

veletrgovina z vinom in žganjem

sposobnega potnika

osebno izurjenega prodajalca
specijalno pelinkovca in žganja.

Naslov v upravnistvu „Slovenskega
Naroda“.

3791-2

Kupovanje in prodajanje gozdov Giuseppe Micoli

Vidim (Udine) Via Ber-
nardo de Rubeis 3 Italija.

Pozor!

Vljudno naznanjam, da sem se iz go-
stilne Krakovski nasip šte. 4

preseli

v Židovsko stezo št. 4.

Zahvaljujem se za dosedanja obisk
in prosim zaupanja tudi na novem pro-
storu, kjer bodem točil pristra vina ter
imel staro domačo kuhinjo.

S spoštovanjem

Marko Nessmann

gostilničar. 3785-2

Novosti te sesti!

A. Lukić

Pred škofijo št. 19

priporoča svojo novo urejeno veliko zalogo zgotovljenih oblek

3572 za gospode, dame, 8
dečke in deklice
po najnižjih cenah.

Elegantne klobuke

najnovije pariške in dunajske modele

3336-13

priporoča

A. Vivod-Mozelič

Ljubljana, Stari trg šte. 21

Modni salon trg. modnega blaga itd.

Popravila klobukov se izvršujejo ceno in fino. — Zunanja naročila točno.

Preselitev.

Vljudno naznanjamo, da smo svojo

zalogo pohištva

znatno povečali in

preselili trgovino iz Sodnijskih

ulic

v ljubljanski kolizej

na Marije Terezije cesti 11.

Priporočamo se, spoštovanjem

Puc & komp.

Trgovina z viškim vinom na debelo in na drobno

Znana firma

Braća Lučić-Roki

Vis (Lissa) v Dalmaciji

naznanja gg. vinskim trgovcem, da je oskrbelo svoja skladišča z najboljšim
in najglasovitejšim

viškim vinom

kraljem vseh vin ter ima na izbiro

3328 13

viško belo vino in opolo.

Cene zmerne. Trgovcem popust. Vzorci na zahtevo.

Jamči se za prirodnost. Odpošilja se v lastnih sodih od 30 litrov naprej.

Vsakdo, ki poskusi samo enkrat, se prepriča o dobroti viškega vina.

Modna trgovina Pavel Magdić, Ljubljana, Prešernove ulice št. 7.

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.

Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti
ovratniki, čipke, vložki, svilnate
vezenine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi.

Posamenterija, porte in vrvce, resice, krepice

in vrvce za tapetnike.

Krepi in flori za zalovanje.

Zlate in srebrne resice, čipke in vrvce.

Šerpe iz svile, čipk in volne.

Nogavice za dame, dekleta in otroke.

Jopice, hlače, otročje perilo in odeje

za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge

iz kavluka.

Sukanec za šivanje, pletenje in vezanje.

Gumbi in različne igle.

Različne podloge in potrebščine za krojače in

šivilje.

Irdijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mirtevi venol.

Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne

obleke. 2618-15

Modrci in potrebščine za modrice.

Glave rokavice in rokavice za uniformirane,

pletene, letne in zimске rokavice.

Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.

Krišto za obleke, glave in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače,

ovratniki, zaplestnice, naprsniki in žepne rute.

Prave Jägreve normalne perilo, srajce

Tricot, jopice in hlače.

Mrežaste in potne, jopice, srajce, čepice in

parovi za sport.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.

Za lovce: telovniki, nogovice, rokavice in

dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meče, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrtniki, ovratniki, robci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in

drugi domači narodni izdelki itd. itd.

Gospod! Čitate novosti, ker so za Vas
važne in koristne. Razpošiljam po
poštnem povzetju za K 12 50: krasno
dobro in moderno opravo, obstoječo
iz sledečih stvari: fina bela ali bar-
vesta srajca poljubne številke, dobre
spodnje hlače, lepo spalno srajco,
ovratnik po želji, krasno kravato, par
trpežnih nogavic, močno brisalno,
izvrstne naramnice, 3 dobre žepne
reboce, vse v eni škafliji lepo aranži-
rano. Pošiljam z obratno pošto. Za
neugajajočo povrnem denar.